MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYIMLAR ve BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNCE HER HAFTA PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKARILIR İLGİLİ MAKAM VE MÜESSESELERE PARASIZ GÖNDERİLİR.

T. C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
TEBLİĞLER DERGİSİ

YILLIK ABONESİ 20 LİRADIR. ABONE TUTARI MALSANDIKLARINDAN BİRİNE YATIRILMALI VE ALINACAK MAKBUZ MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYIMLAR VE BASILI EĞİTİM MALZEMELERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE GÖNDERİLMELİDİR

CİLT: 39 | 7 HAZİRAN 1976 | SAYI: 1888

GENELGE:

T. C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR TETKİK DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Karar sayısı: 7/11752 Karar tarihi: 29-4-1976

11563

Valiliklere

6 Frankfurt/Main, Adalbert Strasse 29 adresinde Avrupa Barış ve Özgürlük Komitesi tarafından çıkarılmakta olan "Barış ve Özgürlük" adlı bültenin 29-4-1976 tarih ve 7/11752 sayılı Bakanlar Kurulu kararınca yurda sokulması ve dağıtılması yasaklanmıştır.

Adı geçen Bültenin ele geçecek nüshalarının Bakanlığımız Yayımlar ve Basılı Eğitim Malzemeleri Genel Müdürlüğüne gönderilmesini rica ederim.

Haydar Ali DİRİÖZ
Millî Eğitim Bakanı a.
Müsteşar Yardımcısı

İLÂNLAR:

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumu Kurucusunun isteği üzerine kapatılmıştır.

625 sayılı Özel Öğretim Kurumları kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı: Özel Hayriye Anaokulu

Kurumun adresi: Fındıkzade Ördekkasap Mahallesi 28 Çelebi Sokak No: 14 — İstanbul

Kurumun kurucusu: Hayriye Güngör

Kapatma emrinin tarih ve sayısı: 28-11-1975 tarih ve 9761 sayılı yazı.

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumu Kurucusunun isteği üzerine kapatılmıştır.

625 sayılı Özel Öğretim Kurumları kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı: Özel Sevim Konfeksiyon Kursu

Kurumun adresi: Merkez Çark Cad. 67/A — Sakarya

Kurumun kurucusu: Sevim Sarıoğlu

Kapatma emrinin tarih ve sayısı: 14-5-1976 tarih ve 4203 sayılı yazı.

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumu Kurucusunun isteği üzerine kapatılmıştır.

625 sayılı Özel Öğretim Kurumları kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı: Özel Ün Biçki - Dikiş Yurdu

Kurumun adresi: Ceyhan PTT Cad. 13. Sok. No: 96 — Adana

Kurumun kurucusu: Tülay Ün

Kapatma emrinin Tarih ve Sayısı: 26-2-1976 tarih ve 2052 sayılı yazı.

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

Durumu aşağıda açıklanan Özel Öğretim Kurumu kurucusunun isteği üzerine kapatılmıştır.

625 sayılı Özel Öğretim Kurumları kanununun 18. maddesi gereğince duyurulur.

Kurumun adı: Özel Aslan Biçki - Dikiş Yurdu

Kurumun adresi: Sucuzade Mah. 5/1 Sokak No: 3 — Adana

Kurumun kurucusu: Zemzem Uzal

Kapatma emrinin tarih ve sayısı: 17-11-1975 tarih ve 9285 sayılı yazı.

İLKOKUL ÖĞRETMENLERİ SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM SANDIĞININ 1975 YILI İKİNCİ ALTI AYLIK DENETLEME KURULU RAPORUDUR

Sandık ana statüsünün 18. maddesi uyarınca, Sandık Yönetim Kurulunun 18.2.1976 tarih ve 1523 sayılı oturumunda verilen kararın ve ilkokul öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığı Genel Müdürlüğünün 18.2.1976 gün ve 06657 sayılı yazılariyle Denetleme Kurulu 15.3.1976 pazartesi günü saat 9.00 da, Sandık Merkezindeki binasında çalışmalarına başlamıştır.

Sandığın tüm çalışmaları örnekleme usulüyle 1.7.1975 tarihinden 31.12.1975 tarihine kadar olan yazışmalar, belgeler, muhasebe kayıtları gelir - gider cetvelleri, oturum tutanakları, harcırah beyannameleri ile Ankara - İstanbul'daki işletme bölümleri de ayrı ayrı incelenerek, aşağıdaki hususlar saptanmıştır.

I — Evrak Servisi:

1.7.1975 tarihinden, 31.12.1975 tarihine kadar gelen - giden ve dahili zimmet defteri incelendiğinde; kayda değer bir usulsüzlüğe rastlanmadığı ve süresi içerisinde 22.393 evrakın geldiği, 21.392 evrakın gittiği ve bu hizmetlerin ilgili servislerde iyi yürütüldüğü görüldü.

II — Demirbaş İşleri:

Demirbaş defteri incelendiğinde, 1975 yılı 2. altı aylık dönem içerisinde "bir" kalem demirbaş eşya alındığı ve 567 sıra noya kaydedildiği görüldü.

III — Karşılıklı Yardımlar:

Bu dönemde çocuk okutmadan 59 üyeye 84.000.— TL., çocuk evlendirmeden 5 üyeye 10.000.— TL., tabiî afetlerden 71 üyeye 142.000.— TL., hastalık nedeniyle 89 üyeye 213.600.— TL., sandık memurlarından 29 üyeye 84.350.— TL. ve bir üyeye de 2.400.— TL. ölüm yardımı yapıldığı, böylece toplam 254 üyeye 536.350.— TL. "karşılıklı yardım" yapıldığı görülmüştür.

1967 yılından 31.12.1975 tarihine kadar bakiye borç durumu şöyledir: 254 üyede 115.231.32 TL.'lık icra takibi olup, bunlardan 204 üyeden 91.636.34 TL. tahsil edilmiş olup, 50 üye üzerinde kalan 23.594.98 TL.'lık icra takibi devam etmektedir. 1975 yılı 2. altı aylık dönemde icra ile tahsile lüzum kalmadan alınmış olan borçlarla ilgili çalışmalar, memnuniyetle karşılanmıştır.

Eski yıllardan kalan 40 kişilik senetsiz borçlulardan, alacağımız olan 9.209.07 TL.'den, 32 üyeden 6.472.82 TL. tahsil edilmiş, olup, 5 üyeden alacağımız olan 1.650.— TL. icraya verilmiş olup, geriye kalan 3 üyeden 1.086.25 TL.'nın da borçları devam etmektedir. Bu hususta da yapılan çabalar memnuniyet verici olduğunu takdirle belirtiriz.

IV — Karşılıksız Yardımlar:

Bu dönemde 10.177 üyeye 1.526.550.— TL. doğum, 4521 üyeye 2.260.500.— TL. evlenme, 1506 üyeye 11.204.200.— TL. emekli, 62 üyeye 47.215.— TL. nakdi, 105 üyeye 1.112.750.— TL. ölüm, 158 üyeye 289.400.— TL. tabiî afet, 3 üyeye 4.832.— TL. sakatlanma, 1 üyeye 6.000.— TL. dış memleketlerde tedavi olmak üzere cem'an 16.533 üyeye 16.451.447.— TL. karşılıksız yardım yapıldığı görüldü.

Bu servisteki hizmetlerin iyi yürüdüğü, emekli ikramiyesini almaya hak kazanan üyelerimizin, ikramiyelerini zamanında aldıklarını, beklemediklerini gördük. Bu hususta emekli üyelerimizin sıra beklemeden yardımlarını almaları ve Sandık Genel Müdürlüğünün bu konudaki çabaları memnuniyet vericidir. Bu nedenle Sandık Genel Müdürlüğüne teşekkür ederiz.

V — Aidat Servisi:

a) Mevcut 644 ilçe sandık kurulu başkanlıklarından gelen aidat bordroları ve gerekli yazışmalar, örnekleme suretiyle denetlendiğinde;

1 — 1.1.1976 tarihi itibariyle üye sayımızın 180.700 kişi olduğu Sandık Genel Müdürlüğünce, bir önceki tavsiyemize uyularak saptanması ve böylece "bilinmiyen" üye mevcudunun, kat'i rakamlarla bilinmesi için yapılan çabalar memnuniyet vericidir.

2 — Her ilçe için alfabetik sıraya göre bir dosyanın tutulduğu,

3 — Aidat aksaklıklarının zamanında takip edildiği,

4 — İcra işlemlerinin iyi yürütülmesine çaba harcandığı, görülmüştür.

b) 31.12.1975'e kadar aidatlarını göndermeyen ilçe sandık kurulu başkanları ile, okul müdürleri ve mutemetleri şunlardır:

Musa Altan, Altındağ, 9820 TL.; Ahmet Atabey, Hakkâri, 29.406.— TL.; Yusuf Aktel, Çankaya, 2600.— TL.; Nuri Aygün, Çankaya, 5405.— TL.; Sadettin Atlas, Ayancık, 2900.— TL.; Abdullah Dursun - Türkoğlu, 11.950.— TL.; Hüseyin Değirmenli, Çankaya, 3.388.— TL.; Durmuş Demiray, Konya, 924.— TL.; Ömer Doğan, Sarayköy, 858.— TL.; İhsan Erikel, Çankaya, 1.056.— TL.; Hüseyin Edol, Ulukışla, 4.598.— TL.; Enver Ercan Arpaçay, 2.180.— TL.; Abdullah Erdoğan, Kayseri, 20.429.— TL.; Fevzi Eren, Seyitgazi, 2.100.— TL.; Mehmet Eren, Eyüp, 4.224.— TL.; Ömer Faruk Gültekin, Yenimahalle, 1.668.— TL.; Recep Hızar, Uludere, 5.350.— TL.; Raif İnal, Gürpınar, 3.340.— TL.; Cemile İnal, Diyarbakır, 2.500.— TL.; Osman Koç, Ankara Millî Eğ. Müdürlüğünde, 22.540.— TL.; Osman Kaymal, Çankaya, 1.997.— TL.; Süreyya Kürüm, Çankaya, 1.302.— TL.; Ali Kayacı, Adana, 1.100.— TL.; İbrahim Ölmez, Altınözü, 2.323.— TL.; Fevzi Pala, Kelkit, 16.031.— TL.; Mehmet Petekkaya, Diyarbakır, 10.296.— TL.; Fikret Sungur, Beyoğlu, 760.5.— TL.; Şaban Saban, Gürpınar, 11.635.— TL.; Mehmet Taşdemir, Gürpınar, 4.019.— TL.; Dursun Turgay, Gölcük, 8.297.— TL.; A. Niyazi Ünlü, Gülnar, 5.487.— TL.; Salih Yaşlı, Hazro, 380.— TL.; İhsan Yıldırım, Karayazı, 1.025.— TL.; Saniye Yaman, Çankaya, 100.— TL.; Adnan Yurdoğlu, Fatih, 2.800.— TL.; Ali Güven, Gölpazarı, 2.350.— TL.; Memduh Babalık, Konya, 2.040.— TL.; Ramazan Güneş, Sultandağı, 3.960.— TL.; Emsal Akgün, Yenimahalle, 2.260.— TL.;.

c) 31.12.1975'e kadar "ferdi aidatlarını" göndermeyen üyelerin isimleri aşağıya çıkarılmıştır:

Bafra'dan; Hüseyin Ayreler 200, Mümin Dursun 200, Cemal Dağdelen 200, Hüseyin Şahin 200, Salim Yavuz 160, Hayati Yılmaz, 200, Cemil Kılıç 200, Gülser Demir 200, Gürkan Akyıldız 200, Fatma Erduran 220, Osman Akyıldız 200, Ahmet Demir 200, Mesalet Düzköylü 200, Yüksel Müderrisoğlu 200, Dursun Eker 200, Cemile Yılmaz 200, İbrahim Macit 220, Kurtça Düzköylü 200, E. Behiç Müderrisoğlu 200, Mustafa Yaran 200, Nezahat Gör 200, Eyüp Alaçamlı 200, Mürşit Altın 200, Davut Uncu 220, Muharrem Şenel 220, Sevim Demir 260, Ali Demir 260, Ebubekir Yılar 260, lira,

Urfa'dan; Halil Aygül 486, Necla Aslan 256, Gürer Aykan 488, Bedir Aydın 380, Aziz Aktaşoğlu 192, Meliha Erdem 160, Edip Güllü 452, Şükrü Sezgin 440, Siverek Salih Tuncer 1850, lira,

Balıkesir'den, M. Nadir Akalın 2291, Nafis Şentürk 360, Oğuz Yardımcı 1053 lira,

Osmancık'tan; Cemal Ulusoy 320, Mahmut Yerli 448, Mahmut Çelebi 320, Mesut Çelebi 320 lira,

Terme'den; Yaşar Atabey 260, Hasan Ç. Polat 300, Eleşkirtten Yusuf Bulut 340, Zeytinburnu Metin Bal 320, Mustafa Çınar (Sinop) 352, Hamza Güldağ (Sinop) 456, Silivri Nadir Ergür 120, Çarşamba Mustafa Demir 160, Şişli İsmet Kurt 180, Görele Osman Örer 363, Varto Salih Şahin 729, lira.

Özellikle Bafra ve Urfa'daki üyelerimizden çok sayıda şahısların aidatlarını ödemedikleri, hatta Ankara merkezinde de aidatlarını ödemeyen bazı üyelerimizin olduğunu ve bu aidatlarını kanunun açık hükümlerine rağmen ödememekte ısrar ettiklerini üzüntü ile gördük. Sandık Genel Müdürlüğünün gerekli girişimlerle bu üyelerimizin aidatlarının ödenmesine çalışması tavsiye olunur.

VI — Muamelat:

1.7.1975 tarihinden, 31.12.1975 tarihine kadar Sandık Merkez Yönetim Kurulu 7 olağanüstü ve 23 olağan toplantı olmak üzere, cem'an 30 oturum yapmışlardır. Yönetim kurulunun bu toplantıları incelendiğinde; 1502/A sayılı toplantıya Ali Akdamar ile Bayraktar May'ın "sandık personelinin memur olmaları nedeniyle, iktisadî devlet teşekkülleri gibi kârlılık durumu olamıyacağından, 31 personele ödenen 400.000.— TL.'nın, ödenmesinin sakıncalı olduğundan" bahisle muhalif kaldıkları görüldü.

Merkez Yönetim Kurulunun 1502/A sayılı oturumunda, "5.3.1972 tarih ve 14119 sayılı resmi gazetede yayınlanan Bakanlar Kurulu Kararına istinaden, iktisadî devlet kuruluşlarını ölçü alarak ve XV. Genel Kurul kararlarına atıfta bulunarak, Sandık personelinin de iktisadî devlet kuruluşu gibi mütala etmiş ve bir maaş ikramiye vermiştir. Bu karar alınırken İlk - San'ın kâr durumu da dikkate alınmış, Sandık Avukatının da, (bu ikramiyenin verilip - verilmiyeceğinin Merkez Yönetim Kurulunun yetkisi dahilinde olduğu) yolundaki görüşü de alınmış, ancak bu karara Ali Akdamar ile Bayraktar May muhalif kalmışlar ve muhalefet şerhlerini de eklemişlerdir.

Sandığın iktisadî devlet teşekkülü olmasının mümkün olamıyacağı, daha önceki dönemlerde "denetleme kurulu raporlarında" uzun uzun izah edilmiş olmasına, İlk - San'ın henüz kâr durumu saptanmadığına ve avukatın, bu yetkinin Merkez Yönetim Kuruluna ait bulunduğunu belirtmesine rağmen bu takdirin sandık lehine kullanılmadığı görülmüştür. Bu hususun XVII. genel kurula getirilerek açıklığa kavuşturulması gerekmektedir. (XV. Genel Kurulun da bu yolda aldığı bir karara rastlanmadı.)

1516/A sayılı oturumda; Kartal mevkiindeki arsamızın üzerinde gerekli fabrikanın yapılabilmesi için Genel Müdürlüğe, mimarlık bürolarından teklif alınarak" yapşlması için yetki verildiği görüldü. Gerekli tekliflerin alınarak, tüm şartların yerine getirilmesi kaydıyle yapılacak olan projenin mali portesinin kaç lira olacağı ile ilgili tekliflerin genel kurula getirilmesi ve genel kurulun tavsibi alındıktan sonra gerekli proje yapımına geçilmesi ve ondan sonra bu arsa üzerinde yatırım yapılması tavsiye olunur. (Yapılan ön çalışmalar da 3 mimarlık bürosundan alınan tekliflerin 75.000.— TL. ile 100.000.— TL. olduğu görüldü.)

Merkez Yönetim Kurulunun 1516/A sayılı oturumunda İlk - San İşletmesi Müdürü Mehmet Döğmen'in görevinden Merkez Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Yılmaz, üye Hüseyin Çolak ve ücretle tutulan bir mali müşavir Hüseyin Şeref'le birlikte düzenlediği bir rapora istinaden alındığı, Mehmet Döğmen'in denetleme kurulundan 2 üyeye telle mağduriyetini bildirdiği ancak idarî bir tasarruf olması nedeniyle denetleme kurulunun bu konuda yapacağı bir işi olmadığı kanaatine varıldı.

1514/A ve diğer bazı kararlarla, tek kişi tarafından hazırlanan defter fiatları ve satış vadeleri ile ilgili kararlar incelendiğinde, esaslı bir inceleme yapılmadığı, merkez yönetim kurulu üyelerinin tek başına fiat tesbit etmelerinin uygun olmadığı ve fiat tesbitinin kararsızlığı içinde bulunulduğu görüldü. Fiat tesbitinin yetkililerce esaslı bir inceleme yapılarak, maliyet fiatı ile satış fiatının tesbitinin yapılması tavsiye edilir.

1975 yılı birinci 6 aylık denetleme kurulu raporumuzda: fabrikamızdaki makinalarımızın ihtiyacı olan parçaların temininin yurt dışından yapılması için gelen önerilerle ilgili olarak, "önce yurt içinde bu ihtiyacımıza cevap verilmesinin araştırılması, müsbet cevap alınamadığı takdirde yurt dışına bir teknik elemanın gönderilmesi" tavsiye edilmiştir. Şimdi yapılan incelemede ise bu tavsiyenin tamamen zıddı bir tutumla, şu yolda hareket edildiği görüldü:

1 — Merkez Yönetim Kurulunun 4.12.1975 tarihli ve 1513 sayılı oturumunda, 24.11.1975 tarihinde İlk - San Kâğıt İşletme Fabrikasında Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Yılmaz ile üye Hüseyin Çolak'ın birlikte İstanbul'a gittikleri, fabrikada ve piyasada inceleme yaptıkları, yaptıkları inceleme sonuçlarına göre İthalâtçı Celâlettin Rodoslu'dan teklif mektupları aldıkları, bu mektupta ihtiyacın 1/3'ünün 10 539,50 DM için 70.000.— TL. istenildiği, bu duruma göre tüm ihtiyacımızın tutarının 30.000.— DM olduğu karşılığının 203.105.— TL. edeceği, gümrük masrafları ve ithalatçı komisyon masrafları ile bu miktarın 483.000.— TL. olacağı, bu fiatların sabit olmayıp artabileceği, ithalâtın da kısa vadede yapılamıyacağı" belirtilmektedir.

2 — Aynı incelemede; "Türkiye'de imalâtı olmıyan bu parçaların yurt dışından gelen ve elinde mevcut olupta, satmak isteyenler varsa, belli bir kâr vererek satın alınması da" önerilmektedir.

3 — Bu oturumda söz alan Merkez Y. K. Üyesi Hüseyin Çolak'ın; "noksan parçalar ve makinaların Almanya'da çalışan ve bedelsiz ithalata hak kazanmış işçilerden birisiyle görüşülerek getirtilmesinin mümkün olduğunu" belirtmiş ve bu araştırmaya M. Y. K. Başkanı Hüseyin Yılmaz memur edilmiş ve uçakla Almanya'ya gidip - gelmesi karar altına alınmıştır.

4 — 4.12.1975 tarihinde yapılan 1513/A sayılı oturumda ise; "4.12.1975 tarih ve 1513 sayılı yani bir gün önceki outurumda, Almanya için görevlendirilen Hüseyin Yılmaz'ın incelemesinin dinlenildiği, sonuçta Almanya'da çalışıp yurda dönen Fatma Çolak'ın bedelsiz ithalâtından faydalanılarak Hüseyin Yılmaz'a yetki verilmesine ve gerekli inceleme için emrine 224.000.— TL. avans verilmesine, Fatma Çolak'ın kârının ise ileride tesbitine, Fatma Çolak adına Hasan Çolak'ın malların evsafına uygun olarak alınması için Hüseyin Yılmaz'ın refakatinde Almanya'ya (gidiş - dönüş ve masraflarının karşılanması kaydiyle) gönderilmesine, mal bedelinin verilen avanstan karşılanmasına" karar verilmiştir.

5 — Daha sonra da 224.000.— TL. ilâveten 115.000.— TL. daha avans verilerek bu miktar 339.000.— TL.'ye çıkarılmıştır.

6 — 10.12.1975 tarihinde Ankara'dan İstanbul'a, oradanda Almanya'ya giden Hasan Çolak ile birlikte Hüseyin Yılmaz, E. C. H. Will firması (Hamburg) ve Goebel (Darmstadt) firmalarına giderek gerekli alımı yapmak için girişimlerde bulunmuş ve bu işle ilgili olarak 40 sayfalık (Yapraklık) dosya hazırlamıştır. (İşbu dosyadaki her yazıya bir numara verilerek tarafımızdan imzalanmış ve gereği için Bakanlığa arz edilmiştir.) Bu dosyadaki evrakların dökümü, muhasebe kısmında, kanuna ne derece uygun olup - olmadığı belirtilmiştir.

Dosyada WİLL firmasından 15.12.1975 tarihinde alınmış 42.450.-- DM. ile 32.255.— DM. ve 16.12.1975 tarihinde de 28.385.— DM. olan proforma faturalarla, 18.2.1976 tarihli 28.385.— DM.'lık faturanın bulunduğu,

Ayrıca 16.12.1975 tarihli 14.385.— DM. faturanın olduğu, bundan başka GOEBEL firmasından da 18.12.1975 tarihinde 2.485.— DM.'lık bir faturanın bulunduğu,

Tercüme edilmediği için bu faturaların ne anlamda olduğunun anlaşılamadığı görüldü.

Bizim İstanbul'da WİLL ve GOEBEL firmalarında yaptığımız tetkike ve Türkiye Temsilcisi Valâ Kartal'ın verdiği bilgi ve proforma faturalara göre, istenilen parçaların 36.948,40 DM.'a getirilebileceği, bu miktarın Türk parasıyla gümrük dahil 9,50 TL. ile çarpıldığında 341.009,80 TL.'ye mal olacağı, bu iş için zorluk bulunmıyacağı, sadece firmadan proforma fatura istenilerek, akreditif açtırmak suretiyle alınabileceği, bu parçaları temsilcisi olduğu firmadan başka firmanın vermesine imkân olmadığı, bu firmadan ister siparişi biz verelim, isterse kendisi getirsin mutlaka % 10 olan hissesini alacağı, bizim ithalatımızı yapması halinde ise ayrıca % 10 bir ücreti yine alacağı, buna lüzum olmadığını, ithalatı kendimizin yapabileceği öğrenildi.

Bu duruma göre mevcut malların 341.009,80 TL.'ye kati olarak gelmesi karşılığında, Hüseyin Yılmaz'a 339.000.— TL. avans verildiği, gelecek malın bu miktarı aşıp - aşamıyacağının bilinmediği, bu miktar üzerinden permi sahibi Fatma Çolak'a ne miktarda kâr verileceğinin henüz saptanmadığı, bu yönüyle işin sakat olduğu görüldü.

Diğer taraftan Ankara'da M. Eğ. Bakanlığı İkinci Akşam Sanat Okulu Ders Aletleri Yapım Merkezinden 22.3.1976 tarihinde sorduğumuz ve örneklerini eklediğimiz parçaların bu müessesede 100'er adet yapılmak kaydiyle 50.000.— TL.'ye yapılabileceği 23.3.1976 tarih ve 111/973 sayılı yazılarından anlaşılmıştır.

Diğer taraftan Fatma Çolak'a ait perminin 12.000. TL. satın alındığı bunun 8.000.— TL. ödendiğini, diğerininde ödeneceği anlaşılmıştır. Halbuki permi fiatlarının 3500 - 5000 lira olduğu bilinen bir gerçektir. Kaldıki doğruluk derecesini bilmediğimiz, ancak şayia olarak duyduğumuz doğru ise Hüseyin Yılmaz'ın BMW marka bir otomobil getirdiği, bu otomobilin Fatma veya Hasan Çolak adına gelmiş olması halinde 12.000 liralık permi içinde bu otomobilin de düşünülebileceği ihtimal dahilindedir.

Öte yandan Şubat 1976 itibariyle Türk parası karşılığında bir Alman markının efektif değerinin 6,12 lira iken, 6,40 liradan mahsup yoluna gidildiği görülmüştür. Aradaki yaklaşık 28 kuruşluk farkın nereden ve nasıl geldiği ve bu farkın ne olduğu tereddütlerimizi çekmiştir.

7 — Permisi satın alınan Fatma Çolak, Merkez Yönetim Kurulu üyesi Huseyin Çolağın kardeşinin karısıdır. Hüseyin Yılmaz ile Almanya'ya giden Hasan Çolak'da Hüseyin Çolak'ın kardeşidir. Şaşılacak bir durum doğmaktadır: Kardeşler ve yenge - karı - koca arasında permi alış - verişi yapılmakta, sandığa biraderler, kayınlar - yengeler girerek şüphemizi celbeden alış - verişler olmaktadır. Halbuki meriyetteki kanunlarımıza göre pirinci, hatta 2. ve 3. derecede akrabalık bağı bulunanlar, bu tür işlere tevessül edemezler. O halde ortaya Merkez Yönetim Kurulunun 1513 ve 1513/A sayılı kararların çıkmasında, Merkez yönetim kurulu ya bir komplo ile karşı karşıyadır, yada bilgileri tahtındadır. İkinci şüpheye ihtimal vermiyoruz, zira; İstanbul'daki tesislerimizde incelemeler yapan Hüseyin Yılmaz ile Hüseyin Çolak müşterek verdikleri raporlarını yö-

netim kurulunda kendi arzularına göre ikna ederek karar çıkarıp, inceleme için görevlendirilen Hüseyin Yılmaz'ın bir günde koca Türkiye'de inceleme yaptığını ve ertesi günü başkan sıfatiyle M. Yönetim Kurulunu toplantıya çağırdığını, Hüseyin Çolak'ın bu toplantıda yurt dışından gelen bir işçiden bu parçaların kârı verilerek alınabileceğini belirttiği ve kasdettiği işçinin kardeşi ve yengesi olduğu anlaşılmıştır.

Sandık mali mevzularda genel hükümlere tabii olmasına rağmen, bir kişiye tek kalemde 339.000.— TL. verilmesi hayreti muciptir. Halbuki bu miktar (avans) devlet dairelerinde bin lirayı geçemez. Aksi varit olduğunda bu kadar büyük bir meblâğ nasıl karşılanacağı şüphemizi mucip olmuştur.

Hüseyin Yılmaz teknik bir eleman değildir. Fabrikanın bu mallarındanda anlamaz. Dil de bilmez. Yanında (refakatinde) giden işçi Hasan Çolak'ın da malların evsafına göre alınması için bir kariyeri yoktur. O halde yetkisiz bu kişilerin yurt dışına gidişleri anlamsız olmasa gerektir. Sandığımız şahısların "turistik" gaye ile gezi yapmasına alet edilmesi elbetteki hoş karşılanmamıştır.

Diğer yönden İlk - San teknik elemanının verdiği 11.11.1975 tarihli raporunda 8 kalem mal için 28.389,50 DM. karşılığı, gümrük vs. 9,50 TL. ile çarpıldığında 269.700,25 TL. tutarındaki mal karşılığında, 339.000.— TL. avans alınması, yani 80.000 lira fazla avans alınması, mali mevzuata uyulmadığını göstermektedir.

6. maddenin 6. paragrafında WILL firmasının vermiş olduğu 36.948,40 DM. x 9,50 TL., = 341.009,80 TL.'nin, bu firmanın beyanına göre kati ithalat olduğu, halbuki 339.000 liralık avansın bedelsiz ithalata göre alındığı, ancak bedelsiz ithalatın yapılamaması halinde, bu miktara gümrük vs. vergilerinde eklenmesi ile % 50 kadar artış sağlıyacağı, böylece tahminen 510.000.— TL.'ya ulaşacağı, bunun ise sandığın menfaatleri ile bağdaşamıyacağı ortadadır.

8 — Bu iş için Almanya'ya giden Hüseyin Yılmaz'ın 11.692 lira harcırah ile 8.380,45 TL. (1 mark 640 kuruştan hesaplanarak) zaruri masraf olarak, toplam 20.072,45 TL. harcırah aldığı, zaruri masrafların belgelerinin kabulünün harcırah kanunu gereğince imkân dahilinde olmadığı, yol giderlerinde uçak ile seyahata ait genel kurulun bir kararı bulunmadığı ve yurt dışındaki yevmiyelerin de hesaplanması ile ilgili statüde hüküm bulunmadığı, ancak günlük yevmiyesinin 470 lira üzerinden kendi ölçüsüne göre yapıldığı,

9 — Hüseyin Yılmaz ile Almanya'ya giden işçi Hasan Çolak'da yevmiyesi 370 liradan 9.408.— TL. aldığı, bir işçiye bu yevmiyenin hangi esasa göre ödendiğinin saptanamadığı görüldü.

10 — Harcırah beyannameleri incelendiğinde; bazı yolluk beyannamelerinde imza ve pulun olmadığı, rayiç bulunmadığı görüldü.

11 — 10 Eylül 1975'den 18 Eylül 1975 tarihleri arasında Diyarbakır'daki deprem nedeniyle buraya giden Merkez Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Yılmaz'ın harcırah beyannamesi incelendiğinde,

a) Uçak ile gidip - döndüğünden, 114 lira olan 1. mevki ekspres kuşetli ücreti çıktığında, 146 lira her seferi için fazla aldığı, gidiş - dönüş için bu miktarın 292.— TL. ettiği,

b) 11.9.1975 tarihinde Diyarbakır'dan Lice'ye gidip - döndüğü ve karşılığında 400.— TL. taksi ücreti gösterdiği,

c) 12.9.1975 de Kulp'a gidiş - dönüş için de 400.— TL. gösterdiği,

ç) 13.9.1975 de Haniye gidiş - dönüş için de 600.— TL. gösterdiği,

d) 16.9.1975 tarihinde Hani, Lice ve Kulp'a gidip, Diyarbakır'a dönüş ücreti olarak da 600.— TL. gösterdiği,

e) Toplam olarak 3320 lira harcırah ve 240 lirada zaruri masrafla birlikte 2.560.— TL. aldığı görüldü.

Dikkatimizi çeken bu durumun doğruluk derecesini öğrenmek için Diyarbakır belediyesinden rayiç sorduğumuzda Lice ve Hani için 200.— TL., Kulp için 300.— TL. hususi ücret olduğu, her 3 kazayı dolaşması halinde 1.000.— TL. olduğu, mutat rayicin ise 15 - 20 lira olduğu öğrenildi.

Mezkür ilçelere ve il temsilciliğine çekilen tellerden, Kulp İlköğretim Müdürlüğünden gelen 239 sayılı cevabi telde, "16.9.1975 tarihinde resmi araba ile gelip, aynı günde döndükleri ve bir sefer geldikleri" belirtilmiştir. İl temsilcisinden gelen telde de mezkür ilçelere birlikte gittikleri, açıklayıcı başka bilgi veremediği görülmüştür. Bu duruma göre Hüseyin Yılmaz'ın resmi oto ile gidip, özel oto göstermesi ve belediye rayicinin dışında harcırah alması, gerçek beyan olmayıp, yanıltıcıdır.

Aynı tarihlerde Diyarbakır'a giden M. Y. Kurulu üyesi Ali Akdamar da bu gidiş - dönüş için uçak bileti aldığı, 114.— TL. tren rayici çıkarılarak kalan (260 - 114 = 146) liranın gidiş - dönüşü ile birlikte 292.— TL.'nin iade edilmesi gerektiği.

(Son olarak Diyarbakır Millî Eğ. Müdürlüğünden gelen 4148 sayılı cevabi telde, Lice ve köylerine dairenin arabasıyla gidildiği, Hani ilköğ. müdürlüğünden gelen cevabi telde de 10 veya 11 eylülde gelip, aynı gün Diyarbakır'a dönüldüğü, 15 eylülde de tekrar gelip, aynı gün Lice'ye gittikleri, taşıtın türü belirtilmediği 18 sayılı telden öğrenilmiştir.)

12 — Merkez Yönetim Kurulu üyeliğine yedekden gelen Hüseyin Çolak'ın XVI. Genel Kuruldan sonra, yani seçildikten sonra Ankara Gazi Eğitim Enstitüsüne öğretmen olarak atandığı, ancak aidatlarını ödediği, daha sonra Ankara Rehberlik Merkezine alındığı görülmüştür. Ankara Gazi Eğitim Enstitüsüne atanmakla, bu göreve seçilmiş olma hakkının düşeceği ve bu nedenle yapılan işlerin meşru olamıyacağı hususu tereddütlere meydan vermiştir. Bu nedenle yedekten veya başka sebeplerle çağrılacak üyelerin, üye olabilirlik durumunun incelenerek, çağrılması ve bu konuya bir kararla açıklık getirilmesi yerinde olur.

13 — Sandığın münhal olan ve vekâletle yürütülen genel müdürlüğü için duyuru yapılmış, seçilen Güner Aladağ, Millî Eğitim Bakanlığına tayini için teklif edilmiş, ancak henüz onay çıkarak göreve başlamamıştır.

14 — Burhaniye'deki arsamızla ilgili açılmış olan dava, avukatın beyanına göre o mahalde tapu ve kadastro işleri yapılacağından ve bu işin yakın zamana kadar sonuçlandırılacağı belirtildiğinden, işin doğruluk derecesinin Ankara'daki Genel Müdürlükten sorularak öğrenilmesi ve takibi gereklidir.

15 — 1897 S. K.'la meydana gelen terfi farkları Sandık genel müdürlüğünün ve ilgili servislerin büyük bir gayret ve titizliği ile takip edilmiş, denetleme tarihi itibariyle 2.488.551.— TL. tahsil edildiği memnuniyetle görülmüştür. Göndermiyen bazı ilçelerin de göndermelerinin temini cihetine gidilmesi.

16 — Fabrikanın alındığı tarihten itibaren, devredilmesi gereken diğer parçaların devri, bugüne kadar tam olarak yapılmamış, denetleme kurulu raporlarında belirtilen nedenlerle, bu dönemde protokol 28.10.1975 tarihinde düzenlenmiş, ancak bu protokolda yeterli görülmemiştir.

VII — İşletme :

Sandığımızın İstanbul'da kurmuş olduğu İLK - SAN tesislerini, yerinde görmek, incelemek için mahalline gidilmek mecburiyeti üzerine İstanbul'a gidilmiş, aşağıdaki hususlar tesbit edilmiştir:

1 — Fabrikanın temizlik, tertip ve düzen yönünden iyi işlediği görülmüş, Fabrika Müdürlüğüne vekâlet eden Yusuf Kâhyalar'ın ve diğer personelin daha önceki dönemlere göre görevlerine, daha çok sahip çıktıkları ve fabrikanın mallarını kendi malları olarak kabul ettiklerini, koruduklarını, çırpındıklarını kıvançla gördük.

2 — Fabrikanın kendisini yavaş yavaş piyasaya kabul ettirdiğini, isim yaptığını, müşteri tuttuğunu, müşterilerin fabrikaya çok sayıda geldiğini, fabrika yönetiminin müşteriye karşı iyi davrandığını, memnuniyetle gördük.

3 — Fabrika müdürünün olmaması nedeniyle Genel Müdür Vekili Sami Ertunç, fabrika ile yakından ve sık sık ilgilenmiş, büyük çaba harcamış, fabrikanın iyi işlemesi için didinmiş, bu ve daha önceki dönemlerdeki incelememize göre yüzümüzü daha çok güldürmüş, sarsılan itimadımızı pekiştirmiştir. Bu atmosferin devam etmesi en büyük temennimizdir.

Sandık Genel Kurulunun XVII. kurul toplantısında, bizzat fabrikayı yerinde görmesinde fayda vardır.

4 — Defter basma ve bilhassa tiftüruk tesislerimizin randımanla çalışması, tiftürukda tahminen 5-6 ay yetecek kadar işin bulunması, muhtelif şekillerde baskı yapması, gerek tiftürukun, gerekse fabrikanın zaman zaman fason işçilikle çalışması.. memnuniyet vericidir.

5 — 31.12.1975 itibariyle 107 evrakın geldiği, 94 evrakın gittiği görülmüş, zimmet defteri tutulmuş, alım - satımlarda karar defteri tutulmalıdır, şeklindeki önerimize uyularak, karar defteri tutulmuş, Türksan'dan alınan malların protokolle devri sağlanmış, ancak yeterli görülmemiş, tek vardiye halinde çalışan fabrikanın iş hacminin artması nedeniyle çift vardiyeye gidileceği öğrenilmiş, yapılan işlerin işçilik kalitesinin günden güne artığı anlaşılmış; kasa föylerine fatura, ihtiyaç belgesi, muayene ve tesellüm belgesi, alımın özelliğine göre kısmen veya tamamen konulmuş, karar defterlerine de bu alımlarla ilgili kararların alınmış, olduğu; önerilerin fabrika komisyonu, müdür başkanlığında, muhasebe şefi yardımcısı ambar memuru ve teknik şeften meydana getirildiği; eski müdür zamanında bazı firmalara yapılan %10 iskontaya son verildiği, %5 pulun senetlere yapıştırıldığı, senetsiz mal satılmadığı; ilgili defterlerin (gerekli görüleplerinin) notere tastik ettirildiği, görüldü.

6 — Önceden istenilen iç yönetmeliğin yapılmadığı, arabanın görev kartının tutulmadığı, fabrikanın para durumunun her ay genel müdürlüğe bildirilmediği (bir süre bildirilmiş, sonra bildirilmemiştir.), görüldü. Bu hususların da yerine getirilmesi tavsiye olunur.

Gerek fabrikanın ve gerekse genel müdürlüğünün bir önceki denetleme kurulu kararlarına göre işleyiş tarzının günden güne daha iyiye gittiğini, noksanları ile birlikte, mümkün olduğu kadar hatalarının azaltılmaya çalışıldığını, hem devlet memurluğu görevini, hem de sandığın genel müdürlüğünü vekâletle yürüten Sami Ertunç'un çabalarının olumlu olduğunu müşahade ettik.

Genel müdürlük olarak mümkün mertebe, kurulumuzun direktiflerine uyduklarını, uymaya çalıştıklarını, davranışlarında çirkin, göze batacak hususların olmadığını, görevimiz süresince yakından gödük ve izledik.

Denetleme kurulu olarak, mevcut statüye göre görev ve yetkilerinin yeterli olmadığı, yeniden düzenlenmesi gerektiği kanaatindeyiz.

Sandığın bu dönem yapılan çalışmalarında göze batan hususları ayrı bir yazı ile Bakanlık Makamına, tahkiki için arz etmiş bulunuyoruz.

Muhasebe bölümü 12 ve müteakip sayfalardadır.

Muhasebe :

Sandık Merkez Muhasebesine ait; kanunî defterler, muavin hesap föyleri, fişler, banka ekstreleri ile mutemet avansı ile ilgili sarf belgeleri ve defteri üzerinde, sondaj ile, incelemeler yapılmış; 1975 yılı bilançosu il gelir - gider cetvelinin defter kayıtlarına ve belgelere uygunluğu araştırılmıştır.

Amerikan defter sistemine uygun olarak tutulan resmî defterin düzgün ve temiz olarak işlendiği, kayıtların belgelere uygun olduğu görülmüştür. Yalnız; denetleme raporlarında birçok kere belirtildiği halde işlemlerin defterlere çok geç yazıldığı, nitekim bu dönemde, 31.12.1975 tarihinden denetleme tarihine kadar kanunî deftere hiçbir kayıt yapılmadığı, muavin hesap föylerin bakiyelerin işlenmediği tespit edilmiştir.

Gerek incelemeler ve gerekse ilgililerden alınan bilgiler sonucunda aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir:

1 — T. C. Ziraat Bankası Hamamönü Şubesi 11400 numaralı hesapdaki mevduatımızı ifade eden Kasa hesabında 31.12.1975 tarihinde ve faizi dahil olarak 5.620.936 lira bulunduğu, denetleme tarihine göre (15.3.1976) ise mevcudun 3.867.366,46 lira olduğu, adı geçen bankanın 16.3.1976 tarih ve 817 - 149 sayılı yazısından, öğrenilmiştir.

Diğer Bankalar hesabında gösterilen 2.289.115,83 liranın da, aşağıdaki listede gösterilen banka şubelerinde bulunduğu ve aynı şubelerde 15.3.1976 tarihi itibariyle mevcut paraların toplamının 2.790.093,48 lira olduğu saptanmıştır.

Bankanın ve Şubesinin adı	**Gelen yazı Tarihi**	**Gelen yazı No:**	**Hesap No:**	**31.12.1975**	**15.3.1976 faizli kal.**
T. C. Ziraat B.					
Hamamönü Ş.	16.3.76	816-148	1904	400038,00	555841,30
Yenişehir Ş.	—	—	630/25785	41956,97	41956,97
T. C. Öğretmenler B.					
İncesu Ş.	15.3.76	2779	10014	9210,56	10698,76
Yenişehir Ş.	16.3.76	9589	40007	28375,43	28375,43
Anafartalar	15.3.76	4315	21099	1464993,36	1725806,11
Ulus Ş.	15.3.76	5266	1470	187497,79	244911,79
Merkez Ş.	16.3.76	5391	10043	139474,98	164934,38
T. C. Öğretmenler B.					
Cebeci Ş.	16.3.76	3153	1612	17568,74	17568,74
			TOPLAM :	2289115,85	2790093,48
KASA (T. C. Z. Bankası Hamamönü Ş. 11400 No. hesap)				5620936,00	3867366,46
Bankalarda mevcut Sandık mevduatının			genel toplamı :	7910051,83	6657459,94

2 — 1975 yılı başı itibariyle 7.070.981,40 lira olan sabit değerlere yıl içinde alınan 757,50 liralık iki etajer eklenerek tutarı 7.071.738,90 liraya çıkan bu değerlerin dökümü aşağıda gösterilmiştir:

Binalar : 75.412,45 lira

Ankara'da 23 No. lu bina : 44400,95
Ankara'da 25 No. lu bina : 39206,34

Toplam : 83607,29

1974 den önce indirilen amortisman : 8194,84

Kalan : 75412,45

Araziler : 6.903.425,07 lira

Bolu'daki arazi : 3164,27
Burhaniyedeki arazi: : 1873590,80
Kartal'daki arazi : 5026670.00

Toplam : 6903425,07

Demirbaşlar : 92.901,38 lira

(Müfredatı Demirbaş defterinde kayıtlıdır.)

Sabit değerler toplamı : 7.071.738,90

Bu sabit değerler için 1975 yılında 7246,23 Liralık amortisman ayrılmış; 1975 yılı birinci altı aylık dönem raporunda belirtildiği şekilde İlksan'a ait 92 000liralık amortisman adı geçen işletmeye devredilmiştir (Yevmiye Madde No: 408). Bu duruma göre 1975 sonundaki birikmiş amortismanlar :

1974 yılı birikmiş amortismanı	:	109 868,05
İlksan'a devredilen	: —	92 000,00
Kalan	:	17 868,05
1975 yılında ayrılan amortisman	:	7 246,23
1975 yılı birikmiş amortismanı	:	25 114,28

3 — Menkul kıymetlerin dökümü aşağıya çıkarılmış olup bunların Sandığın deposunda ve kasasında saklı bulunduğu anlaşılmıştır.

Tasarruf Bonosu : 300,—
Mevcut albüm (2000 ad.) : 13000,—

Toplam : 13300,—

İlksan Defter İşletmesinden önce teşebbüs edilen defter ve albüm satışları hesapları sonuçlandırılmış, bunlarla ilgili borç ve alacaklar sandık muhasebesinin Muhtelif Borçlular ve Muhtelif Alacaklılar hesaplarına aktarılmıştır. Yapılan hesaplamalara göre Sandık bu çalışmalar sonucunda 18 125,63 lira zarar etmiştir. (Bu miktr 1975 yılı Gelir - Gider cetvelinde Albüm Masrafları şeklinde gösterilmiştir.)

Bu defter ve albümlerle ilgili işleri takip etmekle görevli Aysel Akan'dan alınan yazılı bilgilere göre (dökümlü cetvel Denetleme Dosyasına konulmuştur).

Satış için muhtelif illere gönderilen albüm miktarı	: -	132146 adet
İade edilen miktar	: —	22221 adet
Kalan	:	109925 adet
Değeri	:	930837,00 lira
Tahsil edilen	—	246263,67 lira
Tahsil edilecek	:	684573,33 lira
Defter satışlarından borçlu olanların toplam borçları	:	4 769 076,15
İade edilen	:	1 441 577,00
Kalan	:	3 327 499,15
Nakten ödenen	:	2 549 210,61
Defterlerden tahsil edilecek para	:	778 288,54

Toplam olarak defter ve albüm satışlarından muhtelif kimseler üzerinde bulunan ve tahsil edilmesi gereken paralar toplamı : 1 462 861,87 liradır.

4 — Statü hükümlerine uygun ve Yönetim Kurulu kararlarına bağlı olarak üyelere verilen borç paralardan, yıl sonu itibariyle, tahsil edilecek miktar 769 576,78 lira olup bu ikrazdan borçlulara 26 285,65 lira faiz tahakkuk ettirilmiştir.

5 — 1975 yılı sonunda ve aşağıda dökümü gösterilen Muhtelif Borçlulardan sandığın alacağı toplamı 3 036 048,27 lira olup birinci altı aylık dönem içinde yapılan tahsilatlardan artan ve tahsil edilecek olan miktardn ibaret bulunmktadır.

Muhtelif Borçlular :

Fuat Akdur üzerindeki avans bakiyesi (Son işlem tarihi: 23.6.1975)	:	1877,37
Eski defter ve albüm borçluları	:	2939647,87
Mutemet üzerindeki avans	:	2000,00
Av. Ali Çakır (Son işlem tarihi : 31.12.1975)	:	2782,00
Personel avansı	:	10500,00
Depozitolar	:	102,50
Ali Eyyüpoğlu (İcrada)	:	1750,00
Turgut Bıçakçı	:	777,98
Kars, Gaziantep ve Afyon Genel Kurul emsilcileri üzerindeki avans	:	1500,00
Sami Ertunç üzerindeki avans	:	2500,00
Hüseyin Yılmaz üzerindeki avans (Açıklaması aşağıda verilmiştir)	:	61520,55
Mehmet Döğmen üzerindeki avans	:	1000,00
Hasan Cantürk varisleri	:	490,00
Hüseyin Çolak üzerindeki avans (Son işlem tarihi: 1.12.1975)	:	4600,00
Diğer avanslar	:	5000,00
Muhtelif borçlular toplamı	:	3036048,27

Yukarıda verilen listede Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Yılmaz üzerinde görülen avans bakiyesi hakkında yapılan incelemede şu hususlar saptanmıştır:

Adı geçen üzerinde görülen 61 520,55 liralık avans bakiyesi; defter makine parçalarının Almanya'dan getirtilmesi ile ilgili olarak aldığı 224 000liralık avanstan 162 479,45 lirasının mahsup edilmesiyle kalan miktar olarak gözükmekte ise de;

a) Yapılan incelemede Almanya seyahatı ile ilgili biri 9408 ve diğeri 20 072,45 lira olmak üzere (toplam 29 480,45 lira) iki adet yolluk beyannamesi görülmüştür. Mahsup için usulüne uygun bu iki belgeden başka bir yolluk beyannamelerinin muhteviyatı uzerinde durulmamıştır) bir vesika bulunmamaktadır.

b) Makine yedek parçalarının getirtilmesi ile ilgili bir dosyada; Fatma Çolak (İlksan Defter İşletmesi İstanbul) adına düzenlenmiş ve aşağıda belirtilen iki fatura ile iki tane proforma fatura bulunmaktadır.

1 — E. C. H. Will firmasının Fatma Çolak adına düzenlendiği 15.12.1976 tarih ve 2982 numaralı 42770 D.M.lik proforma fatura,

2 — E C. H. Will firmasının Fatma Çolak adına düzenlediği 16.12.75 tarih ve 2983 numaralı 28385 DM.lik proforma fatura,

3 — E. C. H. Will firmasının Fatma Çolak adına düzenlediği 16.12.75 tarih ve 39679 - 1712 sayılı 14385 DM.lik fatura ve,

(Bunlara 320 DM.lik sigorta bedeli eklendiğine dair belgeler üzerinde kayıtlar bulumaktadır.)

4 — GOEBEL firmasının Fatma Çoilak adına düzenlenmiş 18.12.75 tarih ve 612099 sayılı 2485 DM.lik fatura.

Bu belgeler, Fatma Çolak adına düzenlendiği için ve sandığa devir ile ilgili yeni bir fatura olmadığından bunların Hüseyin Yılmaz üzerindeki avansın mahsubunda kullanılmasının kabulü mümkün değildir.

c)Herne kadar aynı dosyada Hüseyin Yılmaz tarafından hesapların yazıldığı bir liste bulunmakta ise de satınalmalarda bu kanuni bir belge sayılamaz.

Satınalmalarla ilgili olarak Hüseyin Yılmaz'ın yaptığı hesaplamalar, dosyadaki kâğıttan aynen aşağıya alınmıştır:

14385	DM.lık fatura (Will Firması)
2485	DM.lık fatura (Goebel Firması)
16870	DM. Toplam
16870×6,40=107968	lira mal bedeli
17031	lira 28385 MD.ın 60 kuruşluk farkı
8000	lira permi bedeli
132999	lira toplam.

d) Yukarıdaki hesaplamada da görüleceği gibi, Mark 6,40 lira üzerinden değerlendirilmiştir. Osmanlı Bankası'ndan alınarak denetleme dosyasına konulan 5-2-1976 tarihine kadar muteber döviz kurları listesinden anlaşıldığı üzere Alman Markının efektif, (yani doğrudan doğruya alman markı, çek ya da markla yazılı senet değil) olarak satış kuru 6,1285 lira iken Aralık 1975 tarihinden 6,40 lira üzerinden hesaplanması anlaşılamamıştır.

Bu nedenlerle sandık muhasebesince yapılan ve kanuni defterlere işlenen 162479,45 liralık mahsubun, muhteviyatı uygun ise iki harcırah beyannamesine bağlanan, 29485,45 liralık kısmı hariç geri kalan (162479,45 - 29480,45 = 132999) liranın Hüseyin Yılmaz üzerinde gösterilmesi için gerekli kaydın yapılması gereklidir. Böylece adı geçenin üzerinde 1975 yılı sonu itibariyle (224000 - 29480, 45 = 194519,55) liralık avans bakiyesi bulunmakta olup buna 1976 Ocak ayı içinde aldığı 115000 lira eklendiğinde toplam olarak borçlu olduğu tutar 309 519,55 lira olmaktadır. Olağan üstü durumlar da gözönünde tutularak, Yönetim Kurulu üyesi de olsa, bir şahsa bu kadar yüksek miktarlarda avans verilmesi uygun olamıyacağı gibi Sandığı ve dolayısiyle üyeleri muhtemel tehlikelere karşı koruma yolounda Yönetim Kurulunun görev ve sorumlulukları açısından hatalı bir işlem olarak görülmüştür.

e) Diğer yandan; Gerek Yönetim Kurulu kararında ve gerekse Denetleme Kurulu raporunda açıkça belirtilmiş bulunduğu halde, yedek parçaların alınması için Almanya'ya teknik bir eleman gönderilmesi yerine; dosyada mevcut belgelere ve ilgililerin şifahi açıklamalarına göre, Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Yılmaz, Fatma Çolak eşi Hasan Çolak'la Almanya'ya gitmişlerdir. Bu gidiş, gerekli parçaların temin etme ve bir kısmını yurda getirme usulleri, bedellerinin karşılanması ve tümü ile bütün bu işlemler Gümrük Mevzuatına, mali mevzuata, Türk Parasının Kıymetini Koruma mevzuatına, ithalat usul ve emirlerine, işçilerle ilgili bedelsiz ithal usulünün maksat ve şekillerine etamamen aykırı olduğu sonucuna va-

rılmıştır. Mali ve hukuki sorumlulukların belirtilmesi ve gerekli işlemlerin yapılması konusunda Sandık Yönetim Kurulunun ve Sandık avukatının durumu inceliyerek gerekli teşebbüslere geçilmesi zorunlu bulunmaktadır.

6 — 1975 yılı sonuna kadar İlksan Defter (ve Tifdurk) İşletmesine sandık varlığından 16 807 756,17 lira tahsis edilmiş olup bunun 5 000 000 lirası defter imal makinesinin, 6 500 000 lirası tifdurk tesislerinin, 645 000 lirası sonradan sağlanan kesme makinesinin satınalınmasına ve geri kalan 4 662 756 lirasının da kâğıt alınmasına harcandığı anlaşılmıştır.

7 — Türksan İşletmesine 1 994,50 lira, A. Topaçlı varislerine 1 250 lira ve Defter - Albüm satışları nedeniyle muhtelif kimselere 18 258,13 lira olmak üzere toplam 21 502, 63 lira, sandığın muhtelif kimselere borçlu bulunduğu muhtelif alacaklılar hesabından anlaşılmıştır.

8 — 1975 yılı içinde yapılan çeşitli giderlerle sağlanan gelirlerin durumu aşağıya çıkarılmıştır.

a) Yönetim Giderleri		: 2 011 631,11
Denetleme Kurulu Gider:	34445,20	
Yönetim Kurulu G.	45454,33	
Personel ücretleri	1511827,77	
Çocuk zammı	17150,00	
Sos. Sigo. İşveren h.	151769,12	
Geçici görev yolluğu	23753,25	
Kırtasiye baskı	118167,15	
Isıtma - Aydınlatma	16786,00	
Posta gireleri	48808,20	
Yapım onarım	2830,00	
Müteferlik giderler:		
İcra giderleri	12108,89	
Damga pulu	9115,40	
Müstahdem elbise ve ayakkabı	4367,50	
Tabelâ	4800,00	
Noter harcı	1074,50	
Resmi gazete abone	200,00	
Doğum tazminatı (2 kiş.)	600,00	
Avanstan mahsup edilen diğer giderler	8375,80	
Toplam	2011631,11	
b) Karşılıksız yardımlar		29 761 125,00
Evlenme	: 4688550,00	
Doğum	: 3679800,00	
Emekli	: 18487608,00	
Ölüm	: 2521945,00	
Nakdi yardım	: 172676,00	
Tabii Afet	: 185350,00	
Sakatlanma	: 25196,00	
Toplam	29761125,00	
c) Bu yıl içinde sağlanan gelirler		: 44 254 200,18
Aidat	: 43994785,38	
İkraz faizleri	: 26285,65	
Banka faizl.	: 55060.65	
Sair gelirler	:	
Bakanlık yardımı	: 83825,00	
Tasarruf bonosu faizi ve banka ikramiyesi	718,00	
Özel telefon konuşmalarından alınan	422,80	
Ücret istirdatı ve banka reklâmından	1102,70	
Devredilen amortisman	92000,00	
Toplam	178068,50	

9 — 1975 yılı içinde elde edilen gelirlerin (92000 lira hariç) %99,6 sını aidatlar teşkil etmekte olup

1975 yılında sağlanan gelir	: 44 254 200,18
1976 yılına aktarılan gelir	: — 12 455 756,76
1975 yılı içinde kullanılan	: 31 798 443,42

lira tutmaktadır. Bu gelirin kullanılma yerleri ve yüzdeleri aşağıda gösterilmiştir:

Kullanılan Gelirin

% 6,3 ü yönetim giderlerine,
% 14,7 si evlenme yardımlarına,
% 11,5 i doğum yardımlarına
% 58,1 i Emeklilere
% 7,9 u ölüm yardımlarına,
% 0,5 i nakdi yardımlara,
% 0,6 sı tabii afetlere ve
% 0,1 i de sakatlanma yardımlarına

harcanmış bulunmaktadır. 99,8

Bu dağılımdan da anlaşılacağı gibi gelirlerin %60 ına yakın bir miktarı emekli ikramiyelerine kullanılmıştır. Bu durum karşısında genel kurulun bu hususu müzakere ederek; aidatın sigorta primlerinde olduğu gibi bir yüzde ile hesaplanması ve gerekli istatistik ve aktüerya hesaplarının uzmanlara yaptırılarak alınacak sonuca göre kanunda gerekli tadilatın yapılması için Yönetim Kuruluna yetki verilmesi yararlı ve sandığın geleceği bakımından zorunlu görülmektedir.

10 — Yönetim Kurulu oturum ücretleri ile sandığın diğer personeline ait ücret bordrolarında gösterilen vergi ve sosyal sigorta primlerinin zamanında ilgili dairelere yatırılıp yatırılmadığı kontrol edilmiş, zaman darlığı nedeniyle bunlarla ilgili ve damga vergisine ait hesaplamaların doğru yapılıp yapılmadıkları hakkında inceleme yapılamamıştır.

Yapılan karşılaştırmada vergi ve sigorta primlerinin kanuni süreleri içinde ödendiği anlaşılmıştır.

11 — Bordrolar arasında biri Eylül 1975 ve diğeri Ocak 1976 aylarına ait olmak üzere iki ikramiye bordrosuna rastlanmış ve yapılan araştırmada; İktisadî Devlet Teşekkülleri ile ilgili Bakanlar Kurulu kararının sandık ve işletme personeline, yönetim kurulu üyelerine uygulanması hususunda Yönetim Kurulunca alınan bir karara göre birer maaş ikramiye ödendiği, 1976 yılı için de aynı şekilde ödeme yapıldığı tespit edilmiştir. Geçen Genel Kurul'a arzedilmiş olan denetleme kurulu raporunda bütün gerekçeleri ve kanuni açıklamaları ile ortaya konulmuş olan ve İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığının iktisadî devlet teşekkülü sayılamıyacağına ve dolayısiyle bu kurumlara has kararların sandığa uygulanmasının mümkün olamıyacağına dair açıklamalara rağmen (sandık avukatının bu konudaki mütalaası sadece ikramiye verilmesinin yönetim kurulunun yetkisi içinde olduğuna dairdir ki; kanımızca genelkurulun onayından geçmemiş ve bütçede de ayrı bir fasıl ve maddesi bulunmayan özellikle kendi lehlerinde olan konularda harcama yapılmasında yönetim kuruluna bir yetki izafe etmek mümkün değildir) yine, sandık iktisadi devlet teşekkülü addedilerek ona ait bir kararname uygulanmıştır ve uygun görülmemiştir.

Bordrolara göre Eylül ayında tahakkuk ettirilen ikramiye:

Yönetim Kurulu için	:	2 000,00 lira
Sandık personeli için	:	106 394,90 "
İşletme personeli için	:	4 590,00 "
Toplam	:	112 984,90

Ocak 1976 ayında tahakkuk ettirilen ikramiye:

Yönetim Kurulu için	:	1 800,00 "
Sandık personeli için	:	109 309,90 "
İşletme için	:	3 420,00 "
Toplam	:	114 529,90 " dır.

12 — Mutemet avans defteri ile sarf evrakı üzerinde yapılan incelemede; yapılan harcamaların usulüne uygun belgelere bağlandığı, yönetim kurulu kararları ile mahsupların zamanında yapıldığı mutemet avans defterine düzgün olarak işlendiği görülmüş ve 23 Mart 1976 günü itibariyle; 23-3-1976 tarihinde alınan 2000 liralık avanstan 537,30 lirasının sarf evrakı, 525,75 lirasının posta pulu ve 936,95 lirasının da para olarak mevcut olduğu görülmüştür.

İLKSAN DEFTER İŞLETMESİ HESAPLARI İLE İLGİLİ İNCELEME

Denetlemeye başlandıktan sonra sandık merkezine gelmiş bulunan 1975 yılı bilânçosu ile kâr ve zarar cetveli üzerinde inceleme yapılabilmiş, bunlara bağlı 31 Aralık 1975 tarihli kesin mizanla karşılaştırılmıştır.

1 — 1975 yılı birinci altı aylık dönem denetleme raporunda belirtilen ve işletme muhasebesinin açıklık, faydalı bilgiler sağlama ve yol gösterme bakımlarından çok yararlı olacak, birçok tavsiyelere uyulmamıştır. Nitekim; denetleme raporunun VIII - İşletme Hesapları bölümünün 6, 7, 8 maddeleri ile sandık hesapları bölümünde olup işletmeyi ilgilendiren 15 a ve 15 b maddelerindeki uyarı ve tavsiyelere uygun hiçbir çalışma yapılmamıştır. Ayrıca; sandık muhasebesi tarafından işletme hesaplarının sık sık kontrol edilerek uygunluğun sağlanması ve düzeltmelerin zamanında yapılması için aylık mizanların sandığa gönderilmesi ve Haziran 1975 tarihine kadar gelen mizanlardaki çeşitli hatalar belirtilerek bunların düzeltilmesi istenmişti. Haziran 1975 tarihinden itibaren aylık mizanlardan hiçbiri gönderilmemiş ve bu nedenle gerekli düzeltmelerin yapılıp yapılmadığı da öğrenilememiştir.

Bu konuda sandık muhasebesince de herhangi bir işlem yapılmamıştır.

2 — İşletme muhasebesini yürütenlerin, bazan, gelişigüzel hesap tabloları çıkardıkları ve bunları istiyenleri yanlış yollara sevkedecek bilgiler verdikleri görülmüştür.

Nitekim; İşletme Müdürü Mehmet Döğmen'le ilgili dosya incelendiğinde;

Sandığın muhasebe konularında yetişkin, bilgili ve tecrübeli elemanı bulunduğu halde Yönetim Kurulunca, yalnız idari konularda değil, işletme muhasebesi, mali ve ticari konularda da inceleme yapmak üzere ve bu hususlarda hiçbir tecrübesi ve etraflı bilgisi olmayan, Yönetim Kurulu üyelerinden Hüseyin Çolak'ın görevlendirildiği (ki adı geçenin düzenlediği raporda geçen bazı deyimler ve açıklamalar da ticari ve mali, muhasebe ve ekonomi konularında yeterli olmadığını göstermektedir.) anlaşılmıştır.

Daha sonra yönetim kurulu kararı ile Hüseyin Yılmaz ve Hüseyin Çolak tekrar bir inceleme yapmak üzere görevlendirilmiş ve bir ücret karşılığında muhasebe incelemeleri yaparak rapor vermek üzere Hüseyin Şeref (Güneş Sigorta Acentesi ve Muhasebeci) isimli şahıstan faydalanılmıştır ve bu şahsın hazırladığı rapora dayanarak durum ikinci bir raporla (fezleke) yönetim Kuruluna bildirilmiştir. Yönetim kurulu gerek masraflar, yolluklar ve diğer idari kararlar gibi tasarruflarını da bu raporlara dayandırmıştır.

Ancak; Hüseyin Şeref tarafından düzenlenen raporda da belirtildiği gibi incelemenin kısa süreli olması (Adı geçen rapor sayfa: 3-4), yönetim kurulu yetkililerinden alınan maliyet rakamına (ki Hüseyin Yılmaz ve Hüseyin Çolak bu maliyet rakamını aşağıda açıklanacağı gibi geçersiz bir kâr zarar cetveline dayanarak, aylık amortisman, idari masraflar karşılığı, kırpıntı satışı ve başka önemli maliyet unsurlarını almadan, işçilikleri bile umumi masraflar meyanında oranlamaya tabi tutarak bulmuşlardır) dayanması (Rapor Sayfa: 2 Madde: 5) ve işletme muhasibince gelişigüzel olarak hazırlanan ve ona bağlı mizana bile uymayan 11 aylık kâr ve zarar cetveline göre zarar hesabı yapılması raporlardaki zarar sonucunun güvenirliği ve objektifliği hkkında tereddüt uyandırmaktadır.

Gerçekten; incelemeyi yapan Hüseyin Şeref, zaman darlığı nedeniyle maliyet hesapları yapamadığını, işletme muhasibince düzenlenen bir cetvele göre sonuç çıkardığını ve yönetim kurulu yetkililerinin maliyet rakamlarına dayandığını belirtmektedir.

Diğer yandan; kâğıt yokluğu, sayımlar, elektrik kesilmesi ve makine arızaları nedeniyle 85 günlük bir iş kaybının bulunduğunu belirtmiş ise de bunun hesaplanan zararın bir nedeni olarak mı, yoksa fabrika müdürünün idari tahkikatına mesnet olacak bir suç ya da kusur unsuru olarak mı yahut işletmenin daha yüksek kapasite ile çalışabileceğini göstermek için mi rapora koyduğunu açıklamamış halbuki iki muhakkik idari tahkikatları ile ilgili raporlarındaki kanaatlarında buna dayanmışlardır.

Yukarıda adı geçen uzman tarafından yapılan zarar hesaplaması da doğru değildir ve buna dayanan muhakkiklerin iddiaları da dolayısiyle mesnetsizdir.

Nitekim; amortismanlar nazarı itibara alınmasa bile 334691,07 liralık bir zararın bulunduğu, 11 aylık olarak düzenlendiği bildirilen bir kâr ve zarar cetveline dayanılarak ileri sürülmüştür. Halbuki envanter çalışmaları, muhtelif hesaplar hakkında bazı muhasebe çalışmaları yapılmadan bir kâr ve zarar cetveli çıkarılamıyacağı bilimsel bir gerçektir ve bu gerçeğe uymayan bir cetvele dayanan kâr ya da zarar iddiası bir kıtmet ifade etmez. Kaldıki bu cetvel kendisine eklenen mizana uymadığı gibi nereden alındığı kestirilemiyen bir takım rakamları ihtiva etmekte ve aksine yazılması gerekli rakamları taşımamaktadır. Örneğin; cetvelin gelir kısmında (Ambar Mamulleri hesabında 404195.40 lira mizanda yok, Ambar mamûl stoku karşısındaki rakam mizanda yukarıdaki hesabın bakiyesi olarak gözükmekte, eğer bunlar bir envanter değeri olarak yazılmış ise ilk maddelerle ilgili değerin de buraya yazılması icap ederdi.. Ve o taktirde de iddia edildiği gibi zarar değil aşağıdaki hesaplamada da görüleceği gibi, 655133,60 liralık amortisman da katılmak şartiyle, kâr sonucu çıkacaktır.

Cetvelde gelir tarafından gösterilen rakamlar toplamı (Yani gelir addedilen rakamlar toplamı	:	1 198 453,25
Mizandaki ilk madde ve malzeme	:	1 453 846,09
Gelir tarafı toplamı	:	2 742 299,34
Gider tarafı toplamı (amortisman dahil)	:	— 2 188 277,92
Gelir fazlası yani kâr	:	554 021,42

Görülüyor ki işletme muhasebesi geligüzel cetveller çıkarmakta, muhasebe esaslarına uymayan, gerçekleri yansıtmayan bir takım bilgilerle ilgilileri yanlış yollara yöneltmiş bulunmaktadır.

3 — İşletmeye ait 1975 yılı bilânçosu ile kâr ve zarar cetveli de, acele olarak ve biraz da baştansavma hazırlandığı kanaatını uyandırmaktadır. Gerçekten;

a) Şekil bakımından, özellikle aktif tarafın düzenlenmesi alışılmış usullere ve ilmi esaslara uymamaktadır. Kısaca bu taraf karma karışık olarak sıralanmıştır. Bu bilânçonun çok geç bir tarihde ve alelacele düzenlendiği kanaatını uyandırmakta olup bilânço üzerindeki işletme mühüründeki 1-3-1976 tarihi ve bilânçonun Sandığa ancak denetleme başladıktan sonra gönderilmesi de bu kanaatı kuvvetlendirmektedir.

b) Özellikle imalatla uğraşan müesseseler için, maliyetin önemli bir unsuru olması bakımından da, makine amortismanlarının passif bir hesapla gösterilmesinin ve ayrıca yıl içinde maliyete eklenecek amortismanlarla ilgili bir karşılık hesabının bulunması çok yararlı olacağı işletme muhasibine açıklanmıştı. Kesin mizanda bu hesaplara rastlanmadığı gibi bilânçoda birikmiş amortismanlar da görülmemektedir. Bu duruma göre işletmede bir maliyet takibi ve hesabı yapılıyorsa bile bunlar tamamen yanlış sonuç veriyor demektir.

Amortismanlar makine ve demirbaş değerlerinden indirilerek bilançoya geçirilmiş olmakla beraber passif tarafta bu usule aykırı olarak genel müdürlük amortisman karşılığı diye 92000 lira gösterilmektedir.

Bunlar da işletme muhasebesinin istenilen ve gerekli seviyede ve ciddiyetle yürütülmeriğini göstermektedir.

4 — Üylerimize bilgi verebilmek düşüncesiyle bir yıllık çalışmalara dayanarak bir maliyet hesaplanması yapılmak istenmiş ve bazı bilgiler işletme muhasebesinden istenmiş ise de gönderilen rakamlar çok eksik ve düzenli olmadığından maliyet çıkarılamamıştır.

Buna rağmen güvenilir bir maliyet hesabı için gerekli bilgilerin kolayca verilebilmesini temin maksadile bir tablo tanzim edilmiş ve açıklaması da yapılarak Sandık idaresinden işletme muhasebesine gönderilmesi, gelecek cevabın tarafımıza bildirilerek, denetleme süresi bittiği için, hiç değilse toplanacak genel kurula sunmak üzere bir maliyet hesaplama ve mali analiz ek raporu hazırlanarak üyelerin aydınlatılması istenmiştir.

5 — İşletme muhasebesinin durumunu 1976 içinde süratle düzeltip muhasebenin işletmenin sevk ve idaresine rehber ve yardımcı olmasını sağlamak, işletme faaliyetlerinin yerinde ve zamanında düzeltilerek gerekli ve yararlı tedbirlerin alınabilmesine ışık tutmak için şu tedbirlerin alınması zorunlu görülmektedir:

a) Sandık muhasebesi işletme muhasebesi üzerinde daha aktif bir rol oynamalı, sık sık denetlemeli ve ona yol göstermelidir.

b) İşletme muhasebe elemanlarının bilgilerinin ve tecrübelerinin artırılması tedbirleri alınmalıdır.

c) Hesap planı, maliyet tespit ve hesaplamaları, kayıt vasıtaları ve muhasebe çalışmaları hakkında, sandık muhasebe yetkilisinin de katılacağı çalışmalarla, işletme muhasebesinin revizyonu ve yeniden organizasyonu yapılmalıdır.

d) Hiç değilse üçer aylık dönemlerle (eniyisi aylık olmalı) maliyet tablosu düzenlenmeli ve maliyet değişiklikleri izlenerek zamanında gerekli tedbirler alınmalıdır.

e) İşletme sorumluları muhasiple birlikte maliyet ve kâr analizlerinin göstereceği sonuçlara ve piyasa durumuna göre bir imalat programı hazırlamalı ve bu konularda sandık muhasebesi ile sıkı bir işbirliği yapmalıdır.

25 sayfa ve 4 ekten (tahkikat konuları ile ilgili ekler dahil edilmemiştir.) ibaret olan ve 6 nüsha olarak düzenlenen 1975 yılı 2. altı aylık denetleme kurulu raporu, gereği için bir nüshası Merkez Yönetim Kuruluna verilmek üzere, Sandık Genel Müdürlüğüne, bir nüshası Millî Eğitim Bakanlığına ve diğer nüshaları da denetçilerde kalmak üzere tanzim edilmiştir.

Saygılarımızla. 24.3.1976

Halis SEZGİN	**Münip POLAT**
Denetleme Kurulu Başkanı	Üye
Erzincan İl Temsilcisi	Çanakkale İl Temsilcisi
Erzincan İlköğretim Müfettişi	Çanakkale İlköğ. Müfettişi
Muhlis ÜNDER	**İrfan GÜRGAN**
Üye	Hesap Uzmanı
Balıkesir Temsilcisi	Ankara İktisadî ve Ticarî
Balıkesir Mithatpaşa Ok. Öğ.	İlimler Akademisi Öğ. Üyesi

İLKOKUL ÖĞRETMENLERİ SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM SANDIĞI'NIN

31/12/1975 Tarihli Bilançosu

AKTİF

HESAPLAR	TUTAR
KASA (Ziraat Bankası 11400)	5.620.936,—
DİĞER BANKALAR	2.289.115,83
SABİT KIYMETLER	7.071.738,90
MENKUL KIYMETLER	13.300,—
İKRAZDAN BORÇLULAR	769.576,78
MUHTELİF BORÇLULAR	3.036.048,27
İLK - SAN İŞLETMESİ	16.807.756,17
	35.608.471,95

PASİF

HESAPLAR		TUTAR
MUHTELİF ALACAKLILAR		21.502,63
BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR		25.114,28
GELİR VE GİDER FAZLASI		35.561.855,04
Geçmiş Yıllar	23.106.098,28	
1975 Yılı	12.455.756,76	
		35.608.471,95

İNCELENMİŞTİR.

Kayıtlara Uygundur

Genel Müdür V.	Muhasebe Müdürü
Sami ERTUNÇ	**Fuad AKDUR**
(İmza)	(İmza)

M. Y. K. Gnl. Bşk.	M. Y. K. Gnl. Bşk. V.	Bakanlık Temsilcisi	M. Y. K. Gnl. Sekreteri	Üye
Hüseyin YILMAZ	**Ali AKDAMAR**	**Bayraktar MAY**	**Sami ERTUNÇ**	**Hüseyin ÇOLAK**
(İmza)	**(İmza)**	**(İmza)**	**(İmza)**	**(İmza)**

İLKOKUL ÖĞRETMENLERİ SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM SANDIĞI'NIN

1975 YILI GELİR — GİDER TABLOSU

GİDERLER		GELİRLER	
Albüm Masrafları	18.125,63	Aaidat Gelirleri	43.994.785,38
Defter Zayif	315,45	İkraz Faizleri	26.285,65
Yönetim Giderleri	2.011.631,11	Banka Faizleri	55.060,65
Karşılıksız Yardımlar	29.761.125,—	Sair Gelirler	178.068,50
Amortismanlar	7.246,23		
Gelir Fazlası	12.455.756,76		
	44.254.200,18		44.254.200,18

İncelenmiştir.

Kayıtlara Uygundur

Genel Müdür V.
Sami ERTUNÇ
(İmza)

Muhasebe Müdürü
Fuad AKDUR
(İmza)

M. Y. K. Gnl. Bşk.
Hüseyin YILMAZ
(İmza)

M. Y. K. Gnl. Bşk. V.
Ali AKDAMAR
(İmza)

Bakanlık Temsilcisi
Bayraktar MAY
(İmza)

M. Y. K. Gnl. Sekreteri
Sami ERTUNÇ
(İmza)

Üye
Hüseyin ÇOLAK
(İmza)

D İ P N O T

Denetleme Kurulunun 24.3.1976 gün ve 11528 sayılı raporu, Merkez Yönetim Kurulunun 12.4.1976 tarih ve 1532 sayılı oturumunda incelenmiş; üyelerimizin ve ilgili makamların tenkit konularını değerlendirmelerine yardımcı olmak maksadiyle, kısaca şu açıklamaların yapılması gerekli görülmüştür:

1. Denetleme Kurulu raporunun giriş bölümünde, Denetleme yönteminin, "Örnekleme Usulüne göre" yapıldığı kayıtlıdır.

Sandık Genel Müdürlüğü ve buna bağlı İlksan İşletmesinin, örnekleme usulü ile denetlenmesine göre düzenlenmiş bir raporun, ne derece sıhhatli ve objektif olacağı çok su götürür.

Genel Kurul adına Sandığın işleyişini denetleyen kurulundan, durumu bütünüyle ve gerçek rakamlarla ortaya koyması beklenir. Denetleme Kurulu incelemede metot hatasına düşmüş, denetleme inandırıcılığını ve objektifliğini yitirmiştir.

2. Raporda, Genel Müdürlükteki servislerin ve fabrika müdürlüğünün çalışmalarında sitayişle bahsedilmektedir. Sandık personeline ikramiye verilmesiyle ilgili Merkez Yönetim Kurulu kararının, çoğunlukla alınması hususunun uygun görülmemekte, Genel Kurulun tasvibinin alınması teklif edilmektedir.

Bu husus, Genel Kurul'un takdirleriyle ilgilidir.

3. İstanbul - Avcılar semtindeki Türksan tesislerinde faaliyet gösteren fabrikamızın, Kartal'daki arsamıza yaptırılacak, binaya naklini sağlamak üzere, bazı proje hazırlıklarıyle ilgili, Genel Müdürlüğe verilen yetki kararı, Denetleme Kurulu Üyeleri tarafından yerinde görülmemiş, böyle bir teşebbüs erken bulunmuştur.

Türksan'dan kiralanan tesiste çeşitli ilişkiler içinde iş görmenin güçlüğü, Denetleme Kurulu Üyeleri tarafından da müşahade olunmasına rağmen, kısa zamanda bağımsız hale gelme yolunda, adım atılmasına karşı çıkmışlardır.

Satış mukavelesi içinde, yıllığına 40.000.- lira verilmek suretiyle, Fabrikayı kiralama imkânı bulunmuştur. Bundan sonra müsait bir durum sağlanması güçtür. Zira stok defterlerimizin bulunduğu sadece bir depo için aylık 10.000.- lira istenmektedir. Beş yıllık kira mukavelesi sonunda, Türksan tesislerinden çıkmak mümkün olmazsa, yıllık kira bir milyon liradan az olmayacaktır. Şimdiden gerekli tedbir alınmadığı taktirde yarın her teklife boyun eğmek zorunda kalacağımız açık bir gerçektir.

Bundan dolayı, Denetleme Kurulu üyelerinin teklif ve görüşü istikametinde hareket edilmesi, Sandığımızın menfaati bakımından, yerinde görülmemiştir.

4. Denetleme Kurulunun 1975 yılının 1. altı aylık, 1-10-1975 tarihli raporunda, Fabrikamızdaki makina parçalarının, Türkiye'de bulunmadığı takdirde, Almanya'dan getirtilmesinin tavsiye edildiği bilinmektedir.

Makinalarımız, komple Almanya'da imâl edilmiştir. Yenileme ihtiyacı, en çok, küçük parçalara inhisar etmektedir. Bu parçalar fizik olarak küçüktür ama, iç kulaktaki kemiklerin rolünü oynamakta, makinaların iş görmeleriyle yakından ilgili bulunmaktadır.

Bu küçük parçaların memleketimizde yaptırılması denenmiş fakat randıman alınamamıştır. Orjinal parçaların ömrü ve iş görme kabiliyeti, dışardan sağlama gereğini kaçınılmaz hale getirmiştir.

Makina parçalarının, ithalatçı firmalar eliyle veya bedelsiz ithalat yolu ile getirilmesi konusu, Denetleme Kurulu üyelerinin Sandığı gibi, bir toplantının bir kaç satırıyle karar ve uygulama haline getirilmemiştir.

Bir yanda, parçasızlıktan çalışmayan ve zaruri giderlerinden dolayı zarar eden bir fabrika, yurt içinde sağlanamıyan, ithalat yolu seçilirse, pahalı olan ve zamana da tahammülü olmayan bir durum...

Saatler süren toplantıların sonucunda, bedelsiz ithalat yolu, pratik ve kısa yol olarak görülmüştür. Bu yol, yeni bir yoldu ve Sandığımızın menfaatının korunmasına imkân veriyordu.

Bedelsiz ithalat yapmaya hak kazanıldığını gösterir permiler, tasarruf bonoları gibi dükkânlarda alınıp satılmıyordu. Henüz Ankara'da böyle piyasa yoktu.

Almanca bilen hariciyeden gelme bir arkadaşımız da aramızda yoktur.

Yurt dışından parça sağlanması zaruret haline geldiği için, bedelsiz ithalata hak kazanmış bir permi sahibi bulup, şart ve imkânlarını araştırmaya, temas etmeye gerekli tedbiri almaya fedakârlıkla görevi kabul ettiği için Merkez Yönetim Kurulu Başkanı Hüseyin Yılmaz'a Kurulumuz tam teyki vermiştir.

Permi hakkını, devredecek kişinin, artık bu permiden istifade etmesi söz konusu olmayacaktı. Böyle bir hakkından vazgeçen şahsın, üzerimizde bir hakkı olacağının kabul edilmesine ve bu iyiliğe karşı. Sandığımızın borçlu duruma düşmemesine imkân var mı? İşte, Denetleme Kurulunun, Almanya'daki permi alış verişiyle karşılaştırarak ve karıştırarak Türkiye'de ve bu şartlarda, perminin pahallı alınmış olduğunu ileri sürmelerinin, akrabalık ilişkilerini istismar etmelerinin ve kuşkular üzerine rapor döşenmelerinin özü budur.

Permi sağlandıktan sonra, Almanca kurslarına üye göndererek lisan öğrenmeğe vaktimiz yoktu. Merkez Yönetim Kurulu Başkanı olmakla görevi ve durumunu elverişli bulduğumuz Hüseyin Yılmaz'a güven duyarak, gerekli avansı vermekte tereddüt etmedik. Bu arkadaşımız, kışın ortasında, bir sürü güçlükleri aşikâr olduğu halde, görevi fedakârlıkla kabullendi.

Denetleme Kurulu Raporunda "Turistik gezi" olarak nitelenen bu karar ve uygulamanın mahiyeti budur; aklı yüreğinde olan üyelerimiz tarafından acaba böyle kabul edilecek mi?

Her avans ve harcamada gösterdiğimiz hassasiyet, daha farklı bir mahiyetteydi.

Deyim yerinde ise; güzümüz, verdiğimiz avansın arkasındaydı. Biz, güvene sınır koymadık. Ama ne olur, ne olmaz; bir yol arkadaşı, Almanca bilen, Almanya'yı tanıyan, paramızdan ve işimizden haberdar bir kişinin de, Merkez Yönetim Kurulu Başkanı ile seyahat etmesini emniyet bakımından uygun bulduk.

Soyadı ne olursa olsun, Sandığımızın tarihinde ilk olarak teşebbüs edilen bir işte, bir kişiden refakatçi olarak faydalanılmasının, gerekli ve faydalı olduğu hakkındaki kanaatimizi muhafaza ediyoruz.

Genel Kurul namına görev almış Denetleme Kurulunun, uygulamaları ve bunların dayandığı zaruretleri, Sandık menfaati çerçevesinde değerlendirilmesi gerekirken, kişisel hesaplar peşinden koşmuş, denetleme raporunda lâf malzemesi olacak konular ve noktalar bulunca, insaf ölçülerinin dışına taşacak şekilde değerlendirmelere bazen de yorumlara gitmiştir.

Bu tavır ve tutum içinde, en temiz zihinleri bulandıracak biçime sokularak; ithamlar, daha ileri gidilerek yargılamalar, fırsat bu fırsat anlayışıyle dolu dizgin işlenmiştir.

Bu suçlamaların mahiyetini Genel Kurul'da izah etmek umut ve tesellisi de olsa, bu tarzda kaleme alınmış bir raporun, çalışma şevkimizi kırdığını kaydetmeden geçemiyeceğiz.

Almanya'dan makine parçası satın alınması işine neden, nasıl girişildiği, yurt dışı yolluk ve yevmiyelerin hangi esas ve belgelere göre hesabedildiği, Denetleme Kurulunun bu konuya bakışına göre hareket edildiği takdirde karşılaşılan sonuçlar, (Örnekleme Usulü ile görüp geçenler değil) uygulamanın içinde olanlar tarafından, Genel Kurul'a ayrıntılariyle izah edilecek, takdirlerine sunulacaktır.

5. Hakları devralınan bir permiden aynı zamanda BMW marka otomobil getirilmiş oluşu; deprem bölgesine üyelerimize yardım etmek için gönderilen yetkili arkadaşların geçici görev yolluklariyle ilgili "beyanların" gerçeği aksettirmediği hakkındaki şüphe ve iddialar "ihbar telakki edilmiş", Genel Kurul'a sunulmak üzere ciddiyetle araştırılması ele alınmıştır.

6. Merkez Yönetim Kuruluna yedekten çağırılan Hüseyin Çolak'ın göreve hak kazanamıyacağı yolundaki iddia, Sandık Ana Statüsüne aykırı düşmemektedir.

Şöyleki:

Hüseyin Çolak, 1950 yılından bu yana, Sandığın sorumlu üyesi olup muntazaman aidatını ödemiştir. 1974 Genel Kurul toplantısında Ankara Rehberlik ve Araştırma Merkezinde görev yaparken Merkez Yönetim Kuruluna aday olmuş, aldığı oylarla yedekte kalmıştır. Hasan Cantürk'ün vefatı üzerine açılan Merkez Yönetim Kurulu üyeliğine, Hüseyin Çolak çağırılmıştır.

16. Genel Kurulun Statüye eklediği 3. maddesi gereğince İlköğretim kadrolarından ayrılıp Bakanlığın diğer kademelerinde görev alanların üyeliğinin devam ettirmesi sağlanmış bulunduğundan, Hüseyin Çolak'ın yedekten çağırılmasında bir tereddüt hasıl olmamıştır.

Denetleme Kurulu üyelerinden Münip Polat, Halis Sezgin ve Muhlis Ünder, İstanbul Avcılar'da bulunan İlksan Kâğıt İşletmesi hesaplarını gidip yerinde inceledikleri halde; Millî Eğitim Bakanlığı Hesap Uzmanı İrfan Gürgân, kendisine bilet alınmasına rağmen, İstanbul'a gitmemiş ve Denetlemesini bilanço üzerinden ve telefonla bazı bilgiler almak suretiyle yapmıştır. İrfan Gürgân adeta görevine son verilen Fabrika eski Müdürü Mehmet Döğmen'in tevsii tahkikatına memur edilmiş bir tavırla işe başlamış; 15-3-1976 günü Muhasebe Müdürü Fuad Akdur'un odasında ilk iş olarak eski müdür Mehmet Döğmen'in dosyasını isteyip sayfaları açar açmaz: "Ben bu rapora inanmıyorum bu adamın hata yapmadığını raporumda belirtirsem o da gider hakkını arar" anlamında sözler sarf etmiştir.

İstanbul'a gidip hesapları yerinde gören 3 Denetçi, raporun 4. sayfasında, bir tahkikat sonucu görevinden alınan Fabrika eski müdürü Mehmet Döğmen için "... idari bir tasarruf olması nedeniyle Denetleme Kurulunun bu konuda yapacağı bir işi olmadığı" "kanaatına varıldığını beyan etmesine rağmen, İrfan Gürgân denetlemesinin dışına çıkarak, adeta Mehmet Döğmen'nin savunmasına malzeme hazırlama gayreti içine girmiştir.

7. İlksan İşletmesinin hesaplarının yerinde tetkik edilmesi hususunda görevlendirilen Sandığın 26 yıllık Muhasebe Müdürü Fuad Akdur'un Genel Müdürlüğe verdiği 5-4-1976 tarihli raporunda; "...31-12-1975 tarihli bilanço, Kâr - Zarar cetveli ve kayıtlar üzerinde, mahallinde yaptığı inceleme sonuçları, aşağıda açıklanmıştır.

a) II aylık mizandaki rakamlar defter kayıtları ile mutabıktır. Ancak aynı bölümler için lüzumundan fazla hesaplar açıldığından, bilhassa gelirlere ait rakamlar birkaç yerde görülmektedir.

Bunların net olarak görülebilmesi için, tek hesapta toplanılması fabrika Muhasebe Şefine bildirilmiştir.

b) Gene II aylık kayıtlarda ambardaki mamuller hesabının zimmeti yani maliyeti defter kayıtlarından 4.156.227.86 matlubu yani satışlar ise 4.560.423.27 liradır. Aradaki 404.195.40 lira ambarımızda hiç defter bulunmadığı ahvalde gayrisafi kârımız gösterecektir.

Halbuki yapılan envanter neticesi, 506.695.76 liralık stok mal tespit edilmiş olup, buna 404.195.40 lira da ilâve edildiğinde, gayrisafi kârımız 910.891.16 liraya baliğ olmuştur.

Bu rakam ilişik mizanda 136 no ambardaki mamuller hesabının zimmeti olan 4.156.227.87 lira ile, stok sayımı yapıldıktan sonra tanzim olunan mizandaki 5.067.119.03 lira arasındaki farkı, yani gayrisafi satış kazancını göstermektedir.

Bu rakam ise, mizanda tek hesapta gösterileceği yerde 404.195.40 lira birinci satırda ve 506.695.76 lirası sekizinci satırda ayrı ayrı gösterilmiş olup, netice aynıdır.

31-12-1975 tarihli KÂR/Zarar cetvelinde, bunların aynı hesapta toplanması sağlanmıştır.

c) 31-12-1975 kayıtlar kapatıldığı için bütün hesaplarda gerekli revizyon yapılamamış, ancak demirbaşların kıymeti üzerinden

düşülen amortismanlar defterindeki kapanış bilançosuna şerh verilmek suretiyle, tekrar asıl değerlerine ilâve edilmiş olup, pasifte bir karşılık hesap açılmak suretiyle birikmiş amortismanlar hesabına alınmıştır.

d) Ana hesap isimleri daha anlaşılır şekilde düzeltilmiş olup, birleşmesi gereken diğer hesapların 1976 yılı birinci altı aylık dönemi içinde yapılması tavsiyesinde bulunmuştur.

e) 31-12-1975 tarihli bilanço ve Kâr - Zarar cetvelindeki rakamların-defter kayıtlarına uygun olduğu görülmüştür." denmesi, fabrika hesaplarını bilanço üzerinden tetkik eden ve bileti alındığı halde İstanbul'a gitmeyen İrfan Gürgân'ın görüçlerinin - ne derece tezat içinde olduğu bir gerçek olup, Fabrikanın 1975 yılında 554.021.42 lira kârlı olarak gösterilmesi şekli, aşağıda arz edileceği şekilde mümkün görülememiştir.

Raporun İlksan defter işletmesi hesapları ile ilgili bölümünün 2. maddesinin son kısmında; ilk madde ve malzeme tutarı olan 1.543.846.09 liranın gelirlere ilâve edilmek suretiyle meydana getirilen 554.021.42 liralık kârın, teknik bakımdan mümkün olamıyacağı, zira muhasebesini bilanço esasına göre yürüten teşekküllerde gayrisafi satış kârının, sadece satıklar üzerinden bulunabileceği, mamul hale gelmemiş bulunan hammadde ve malzemenin, işlenmeden veya işlendikten sonra satışı yapılmadıkça kârının da bahis mevzuu olamıyacağı bilinen bir gerçektir.

Hal böyle iken, muhasebe oyunları ile böyle bir kârın mevcudiyetini kabul etmek mümkün olmamaktadır.

İrfan Gürgân'ın buna rağmen eski fabrika müdürü, Mehmet Döğmen'i haklı çıkarmak ve hakkında yapılan işlemi zayıflatmak için, tevil yollarını aramasını, taraf tutar tarzda işlemeğe çalışmasını, bilimsel tavrıyla izah etmeğe imkân bulunamamış; Denetleme Kurulunun esas üyelerinin de, tezatlı da olsa, bu görüş içinde sokulmuş olması, düşündürücü olmuştur.

8. Otomobille ilgili yapılan inceleme sonuçları; denetleme kurulu üyelerinin sadece "zannettiği" ve öğretmen kamu oyuna şayia yaydığı gibi olmadığı anlaşılmış bulunmaktadır.

Şöyleki:

a) Yapılan incelemede BMW marka otomobil, 23/3/1974 te M. Cüneyt ACAR üzerine, yeni olarak kayıt ve tescil edilmiştir. Aynı tarihte trafiğe çıkarılmıştır.

b) Genel Başkan Hüseyin Yılmaz ise görevli olarak 10 - 25/Aralık/ 1975 tarihleri arasında Almanya'da kalmıştır. Söz konusu edilen otomobil ise Genel Başkan Hüseyin Yılmaz'ın Almanya'da kaldığı süreden 11 ay önce Türike'de trafiğe çıkarılmıştır.

c) BMW'yi Genel Başkan Hüseyin Yılmaz, 23 Şubat 1976 tarihinde M. Cüneyt Acar vekili Yılmaz Gül'den satın almıştır.

d) Adı geçen otomobilin satın alınan permi ile hiçbir ilgisi yoktur. Permi yalnız fabrika yedek parçalarının getirilmesinde kullanılmıştır. Merkez Yönetim Kurulu Genel Başkanı Hüseyin Yılmaz, belgelerle bunu ispatlamıştır. Belgeler dosyadadır. Genel Kurul'un bilgisine sunulacaktır.

Denetleme Kurulu raporu Tebliğler dergisinde yayımlandığı takdirde, adı geçen raporda suç teşkil eden hususların sorumluluğu Denetleme Kurulu üyeleri Halis Sezgin, Münip Polat, Muhsin Ünder ve İrfan Gürgân'a ait olmak üzere 8 maddelik dipnotun da, ek olarak yayınlanmasına karar verildi.

M. Y. K. Gnl. Bşk.
Hüseyin YILMAZ

M. Y. K. Gnl. Bşk. V.
Ali AKDAMAR

Bakanlık Tem.
Bayraktar MAY

Genel Sekreter
Sami ERTUNÇ

ÜYE
Hüseyin ÇOLAK

GENEL MÜDÜR V.
Sami ERTUNÇ
(M. Y. K. Gnl. Sekreteri)

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55

MİLLİ EĞİTİM BASIMEVİ — ANKARA